

10 HELSINGFORS TIDNINGAR N:O 86 D. 31 OKTOBER.

Helsingfors' Morgonblad n:o 85 5.XI 1838

Än himmeln öfver Pinden hvälfs. Men se, vid trummans ton,
En annan stjernehimmel hvälfver sig derunder!
På svärdens spetsar hänger Skaldedrottens thron,
Och i plumager bytas lagerns gröna lunder!

Du väktare, uti Ditt fosterland,
Vid Pindens thron! Säg hvadan hände,
Att nu, just nu, Din hjernas brand
Den vreda Phoebi strålar tände?
Hvem ingjöt hågen i Ditt bröst
Att härma hjeltars lif och dater,
Att höja upp din djerfva röst
Till Kungaval i Phoebi stater?

10

Ej blygsam Du Din lyra slog
Och söng de fallna hjeltars minne.
En högre bragd, fast »äran log,»
Sågs värma upp Ditt hjertesinne!
Ditt »helgon» Du med lätthet bar
Till thronen, se'n Du den förklarar
För tom. Nu undrar blott en hvar,
Att ingen plats för Dig Du sparar.

20

11 HENRIK ERVAST.

Finlands Allmänna Tidning n:o 35 11.II 1839

30

I samhällen, hvilka större naturliga förmåner och lyckliga förhållanden kallat till deltagare i världshistoriens utveckling, eger äfven talangen en större krets för sin verksamhet, och för hela menskligheten viktiga tilldragelser fästa sig vid namnen på deras utmärkta män. Uti vårt land kan denna utmärkelse icke vinnas. Men den af historien ofta obemärkta medborgerliga verksamheten förtjenar att åtminstone af de medborgare, som varit dess föremål, uppsökas och i ett tacksamt minne bevaras. Och skulle äfven ett senare slägte glömma namnet på dem, som, förr än det såg dagens ljus, arbetat och ansträngt sig för dess väl, så tillhör det likväl samtiden att uppteckna hvad de för fosterlandet verkat. Det tillhör henne att sålunda med erkännandet af sin egen förbindelse söka uppfylla det, hvari efterverlden kunde brista, och derigenom likna dem, hvilkas för samtid och efterverld gäneliga verksamhet hon erkänner.

40

Henrik Ervast föddes å Niemi hemman i Siikajoki Socken den 16 Febr. 1776. Fadren var sockneskrifvaren i Siikajoki Henrik Ervast, gift med Beata Christina Fortelius. Efter att hafva valedicerat Uleåborgs Trivialskola blef han i Febr. 1790 såsom Student inskrifven vid Universitetet i Åbo. År 1793 den 11 Dec. antogs han till Auscultant i Åbo Hof-Rätt, derifrån han dock den 11 April påföljande år uppå gjord ansökning erhöll transport till Hof-Rätten i Wasa. Den 3 Sept. samma år utnämnd till Cancellist i sistnämnde Hof-Rätt, befordrades han efter fortsatt tjänstgöring den 25 Sept. till Actuarie-, den 22 Junii 1796 till Notarie- samt, sedan han till Hof-Rättens nöje verkställt särskilda domareförrättningar,

50

den 2 Junii 1801 till Secreterare-tjensten, med hvilken befattning han fortfor till den 19 Julii 1803, då han utnämndes till Häradshöfding i Karens öfre Domsaga. Härifrån kallad år 1809, med anledning af Landtståndernas val, af Högstsalig Hans Majestät, Kejsar Alexander till Ledamot af Kejs. Regerings-Conseilens Justitiæ-Departement, hugnades han den 28 Nov. (10 Dec.) samma år med Nådig fullmakt å Lagmans namn och värdighet och utnämndes den 9 (21) Jan. 1812 i Nåder till Riddare af Kejs. S:t Annæ-Ordens 2:dra klass, hvars ordenstecken han den 6 (18) Sept. samma år erhöill brillanteradt. Den 1 October 1812 blef han uppå underdånig ansökning från nämnde befattning entledigad, sedan han kortt förut, genom dåvarande Ordförande i Comitén för Finska ärenderne, haft Nåden emottaga en förklaring af Hans Kejserliga Majestäts Nådiga välbehag öfver hans såsom Ledamot i Kejs. Regerings-Conseilen ådagalagde nit. Nu fortfor han med förvaltningen af sin domsaga till den 15 (27) Augusti 1818, då han befordrades till Vice-President i Kejs. Wasa Hof-Rätt, utnämndes den 3 (15) Februarii 1825 till Riddare af Kejs. S:t Wladimirs-Ordens Tredje klass, samt kallades den 22 Februarii (6 Martii) 1833 till Ledamot af Kejs. Senatens Justitiæ-Departement och benådades den 1 (13) Jan. 1835 med Kejs. Kongl. S:t Stanislai-Ordens Andra klass — den sista gunst honom af Hans Majestät Kejsaren vederfors. Han afsonnade stilla den 23 September 1838, samt efterlemnade en sörjande enka, född Lovisa Bohm, med hvilken han blifvit gift den 16 Julii 1797, sex barn och sexton barnabarn.

Dessa äro de nakna data till den aflidnes lefnad. Men redan dessa lemna en bild af hvad han varit och verkat. — Icke bördens eller rikedomens företräden hade *Henrik Ervast* att tacka för sin framgång på tjenstemannabanan. Hans fader, som endast egde inkomsterne af sin Sockneskrifvarettjenst, för att vårda och uppfostra sex barn, kunde, sedan sonen vid fjorton års ålder inskrefs vid Universitetet, icke lemna några bidrag till hans fortkomst. Bristande pecuniära tillgångar beröfvade sålunda Universitetet, till hvilket den unga *Ervast's* egen håg kallade honom, vid hvilket Porthan sökte kvarhålla honom och der han åtnjöt en Tengströms, Franzéns och Hällströms vänskap och umgänge, en gryende talang, som säkert här, likasom på den bana, han sedermera beträdde, skulle rättfärdigat de förhoppningar, man om honom hyste. Också bibehöll *Ervast* ända till sin senaste ålder en liflig tillgifvenhet för vetenskaperna och deras idkare. Hans käraste sysselsättning på lediga stunder var att med uppmärksamhet följa sina söners och dottersöners studier. Man såg honom, sedan hans befattning fäst at honom vid Universitetets nuvarande säte, ofta tidigt lemna sin boning för att, innan han borde infinna sig på embetsrummet, någon timma bivista en Akademisk disputationssact eller afhöra en examen och med sin närvaro lifva de ungas tro på en kärlek till vetenskaperna, som vore annat, än brödstudium. Sjelf hade han erfarit det tryckande i en medellös och framåtsträfvande ynglings belägenhet, och mången Student erfor under den tid *Ervast* vistades i Helsingfors hans hjälpsamma deltagande.

Om *Ervast's* utmärkte insigter som jurist vittna icke blott hans vunna befordran, utan äfven deras vitsord, som till den aflidne stått i några embetsförhållanden, samt de minnesmärken af dessa insigter, hvilka ännu kvarstå för kommande åldrar. Bland embetsmännen vid den domstol, vid hvilken han större delen af sin tjenstetid var fästad, Wasa Hof-Rätt, är endast en röst om hans lagkunnighet, rättrådighet och sällsynta stilistiska talang. Likaså förstod han att förvärfva sig kärlek och vördnad af allmogeen i det Härad, hvarest han var rättvisans närmaste vårdare. Theoretiska insigter i förening med lång embetsvana hade bibragt honom en sådan

säkerhet i sina domslut, att han enligt sägen, då han de senaste åren icke medhann att genomgå handlingarne i förevarande mål, efter deras blotta uppläsande vid sessionen, dicerade sitt votum, utan att hvarken andra deri någonsin funno ett misstag, eller han sjelf behöfde återtaga eller ändra ett enda ord. Lagskiparens verksamhet afser förnämligast stundens fordringar och endast de medelbara verkningarne af hans talanger och rättrådighet sträcka sig till framtiden. Men *Ervast* hade genom de viktiga befattningar, han tid efter annan innehade, tillfälle att använda sina sällsynta insigter äfven för lagstiftningen. Hit hörer förnämligast hans deltagande i utarbetandet af de sedermera Nådigst stadfästade Instructionerna för General-Gouvernören öfver Finland och för Procuratorn i dåvarande Regerings-Conseilen, hvilken sistnämnda Instruction *Ervast* äfven redigerade och hvilken, i afseende å den ömsinta omsorg om rättvisans främjande dess innehåll företer samt uttryckets korthet och bestämdhet, rättvist skall förtjena sakkunniges bifall och ensam vore tillräcklig att förvärfva dess upphofsman alla rättsinnade medborgares erkänsla.

10

Med en enkel gudsfruktan förenade den aflidne ett helt och hållet flärdlöst sinne. Hans lefnadssätt var likasom hans umgänge okonstladt. För sina närmaste hyste han den ömmaste omvårdnad. Men äfven för den oskylda hade han en hjälpsam hand och ett oförställdt deltagande. Under sin nära fyratiofem-åriga tjänstebefattning ådagalade han jemte den sällsyntaste skicklighet och arbetsförmåga en kärlek till rättvisan, som icke ens tillät det ringaste tvifvel på dess uppriktighet. Med dessa dygder efterlemnade han vid sin död ingen fiende eller afundsman, men sörjande vänner följde hans liktåg, och deras saknad fann en återklang i fäderneslandets aflägsnaste bygder.

20